

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๑๐๑๓ / ๒๖๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส6209
รับที่ : ๘9065/55
วันที่ : 27 ก.ค. 55 เวลา : 11:20
3/6/๖๕
27/๖/๖๕
11/๖/๖๕
สวต
๕ กลป)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

✓

กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน
เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ (CEPA) เพื่อตอบสนองต่อทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ
ขององค์การสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้าง
ความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ (CEPA) เพื่อตอบสนอง
ต่อทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอเสนอเรื่อง แนวทางการดำเนินงาน
ด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลาย
ทางชีวภาพ (CEPA) เพื่อตอบสนองต่อทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้ง
เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ
พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๘
ตามลำดับ ที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
(Convention on Biological Diversity) ในลำดับที่ ๑๘๘ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗
โดยอนุสัญญาฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์องค์ประกอบ
ของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรม
อย่างยุติธรรมและเท่าเทียม ดังนั้น ประเทศไทยในฐานะภาคีสัญญาฯ จึงมีหน้าที่ในการดำเนินการ
ตามพันธกรณีในมาตราต่างๆ ของอนุสัญญาฯ ตลอดจนโปรแกรมงานที่เกิดขึ้นจากการประชุมสมัชชา
ภาคีสัญญาฯ ในแต่ละสมัย

๑.๑.๒ ตั้งแต่...

๑.๑.๒ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพในโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุสำคัญหลายประการ เช่น การใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพเกินศักยภาพที่ระบบนิเวศจะรองรับได้ การเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ การแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น รวมทั้งการขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการขาดข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพของดังกล่าว จึงได้กำหนดให้มีพันธปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน ในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในมาตรา ๑๓ ของอนุสัญญา โดยกำหนดให้ภาคีจกต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้สาธารณชนเกิดความเข้าใจในสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ มีการกำหนดมาตรการที่ต้องการเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพผ่านการถ่ายทอดผ่านสื่อและการสอดแทรกไว้ในโปรแกรมการศึกษา รวมทั้ง สร้างความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาและการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๓ สมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้ให้การรับรองโปรแกรมงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน (Communication Education and Public Awareness : CEPA) ในการประชุมสมัยที่ ๖ ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรา ๑๓ ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จนกระทั่งในการประชุม สมัยที่ ๑๐ ณ เมืองนาโงยา ประเทศญี่ปุ่น พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ประชุมสมัชชาภาคีฯ ได้มีมติให้ภาคีอนุสัญญาฯ ดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงกิจกรรมการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักของสาธารณชนต่อไป โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มกำลัง ซึ่งรวมถึงชุมชนพื้นเมืองดั้งเดิมและชุมชนท้องถิ่นและเห็นควรกำหนดจัดทำแนวทางในการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษาและการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑.๔ สมัชชาองค์การสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ได้มีข้อมติที่ ๖๕/๑๖๑ ประกาศให้ ปี พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๖๓ (ค.ศ. 2011-2020) เป็น "ทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของสหประชาชาติ (United Nations Decade on Biodiversity 2011-2020) " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยสนับสนุนและกระตุ้นให้ทุกประเทศมีส่วนร่วมในการลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพทั่วโลกให้ได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งหนึ่งในแนวทางที่สำคัญคือการผานประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่การดำเนินงานของภาครัฐและทุกภาคส่วนในสังคม ผ่านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และการสร้างเสริมความตระหนักแก่สาธารณชนอย่างเหมาะสม เนื่องจาก การขาดความตระหนัก ของสาธารณชนเกี่ยวกับสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพเป็นหนึ่งในอุปสรรคที่สำคัญต่อการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ ตามลำดับ กำหนดให้คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาตินำเสนอแนวทางและนโยบาย มาตรการและแผนงานในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในส่วนที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยประสานงานกลางอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑.๓.๑ จัดทำและส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวมของประเทศจำนวน ๒๖๔ ชุด มีผู้ตอบแบบสอบถามมาทั้งหมด ๑๓๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๒ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งสามารถสรุปจุดอ่อนหรือปัญหาส่วนใหญ่ของการดำเนินการด้านการติดต่อสื่อสารการให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวมของประเทศได้ ดังนี้

- ประชาชนทั่วไปไม่สามารถเข้าใจในเนื้อหาและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพได้เท่ากับประเด็นในเรื่องโลกร้อน เห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัวโดยเฉพาะกลุ่มคนเมือง ไม่สามารถเชื่อมโยงเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่การดำรงชีวิตหรือกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนเห็นว่าเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเฉพาะแวดวงนักวิชาการเท่านั้น มักใช้ภาษาที่เข้าใจยากและเป็นวิชาการมากเกินไปจนทำให้ขาดความน่าสนใจ

- ประชาชนส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะสงวนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ แต่ขาดข้อมูลและการสนับสนุนเบื้องต้นต่อการดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

- เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพไม่เป็นที่สนใจของสื่อเท่ากับเรื่องโลกร้อน รวมทั้งรูปแบบการประชาสัมพันธ์ขาดความน่าสนใจและไม่ครอบคลุมในทุกภาคส่วน

- ฝ่ายนโยบายหรือฝ่ายบริหารที่มีหน้าที่ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณไม่เข้าใจและไม่เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งผลให้หน่วยงานภาคปฏิบัติไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเพียงพอ

- ขาดการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรอิสระ ท้องถิ่น และสื่อมวลชนในการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ

• ขาดแคลน...

- ขาดแคลนบุคลากรและแหล่งทุนสนับสนุนการดำเนินงาน เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีราคาแพง

๑.๓.๒ จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวมของประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรม มิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพฯ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรม ฮอลิเดย์ อินน์ จังหวัดเชียงใหม่ และวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ณ โรงแรม มารวย การ์เด้นส์ กรุงเทพฯ ซึ่งสามารถสรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สำคัญจากการประชุมทั้ง ๓ ครั้งได้ ดังนี้

- ควรมีการกำหนดข้อความหลัก (Key message) หรือคำขวัญที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใจในความหมายหรือความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพได้ง่ายโดยอาจดำเนินการผ่านการจัดการประกวดคัดเลือก

- เห็นควรจัดตั้งคณะทำงานด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในระดับประเทศ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง แนวทาง หรือแผนงานการดำเนินงานด้านการสื่อสารฯ ในภาพรวมของประเทศ รวมทั้ง ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สำคัญต่างๆ

- ควรมีการรณรงค์ แนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนในภาพรวมของประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- ควรบูรณาการหรือสอดแทรกเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในการดำเนินงานของทุกภาคส่วน ทั้งในระบบการศึกษา นโยบาย และการจัดสรรงบประมาณ

๑.๓.๓ รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสำรวจความคิดเห็น และจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นและนำมาয়ร่างแนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ และประสานเวียนขอความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๒๐๐ หน่วยงาน โดยมีผู้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะกลับมาทั้งสิ้นจำนวน ๘๐ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของจำนวนแบบสำรวจความคิดเห็นทั้งหมด โดยผู้ที่ตอบกลับเห็นด้วยกับ (ร่าง) แนวทางดังกล่าว และได้เพิ่มเติมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

๑.๓.๔ นำ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อตอบสนองต่อทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ ที่ได้ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการประสานเวียนขอความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอต่อคณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยอนุกรรมการฯ มีมติเห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสารดังกล่าวและให้นำเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กชช.) เพื่อพิจารณาต่อไป

๑.๓.๕ นำ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อตอบสนองต่อทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓

ที่ปรับแก้...

ที่ปรับแก้ไขตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพเสนอต่อคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ ซึ่งคณะกรรมการฯ มีมติ เห็นชอบในหลักการต่อ(ร่าง) แนวทางดังกล่าว โดยให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงและแก้ไข (ร่าง) แนวทางฯ ตามความเห็นของคณะกรรมการฯ โดยเฉพาะในประเด็นการปรับปรุงและแก้ไขเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของแนวทางฯ ให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

แนวทางการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อตอบสนองต่อทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ เป็นการทำงานเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญา และเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้มีการกำหนดและจัดทำนโยบาย แนวทาง มาตรการ แผนงาน โครงการและทำที่ของประเทศ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวจะเป็นกลไกสำคัญในการช่วยให้สาธารณชนเล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ อันจะนำมาซึ่งการลดอัตราการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในอนาคต จึงเห็นควรสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องนำแนวทางด้านการสื่อสารดังกล่าวไปใช้เป็นกรอบการดำเนินงาน ซึ่งจำเป็นต้องเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการดำเนินการ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๓.๑ สืบเนื่องจากองค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๖๓ เป็นทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของสหประชาชาติ และที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๐ ได้ร้องขอให้ประเทศภาคีอนุสัญญาฯ สนับสนุนการดำเนินการเนื่องในทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของสหประชาชาติ และให้รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานดังกล่าวต่อสมัชชาแห่งสหประชาชาติทราบ ประเทศไทยในฐานะภาคีอนุสัญญาจึงจำเป็นต้องจัดทำแนวทางการดำเนินงานด้านการสื่อสารฯ ซึ่งถือเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของสหประชาชาติ และจะต้องนำไปรายงานให้ที่ประชุมสมัชชาขององค์การสหประชาชาติเพื่อทราบต่อไป

๓.๒ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้กำหนดให้มีการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๑ ระหว่างวันที่ ๘-๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ เมืองไฮเดอราบัด สาธารณรัฐอินเดีย ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการนำเสนอผลการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในการประชุมดังกล่าว เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานของประเทศไทยที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และพันธกรณีของอนุสัญญาฯ

๔. สาระ...

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สาระสำคัญ

หลักการของแนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ (CEPA) ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่สาธารณชนทุกระดับอย่างเหมาะสมและครอบคลุมทุกภาคส่วน อันจะนำมาซึ่งการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ดังนี้

๔.๑.๑ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐ เอกชน และสาธารณชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ อันจะนำไปสู่ การอนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๒ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานด้านการสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน และมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๔.๑.๓ สนับสนุนและผลักดันแผนการดำเนินงานด้านด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และสร้างเสริมความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปสู่การปฏิบัติ

แนวทางดังกล่าวประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ๗ กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการสื่อสารความหลากหลายทางชีวภาพ แก่สาธารณชน

กลยุทธ์ : ๑.๑ ผลักดันเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่กระแสหลักในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ให้การศึกษาและเพิ่มพูนความรู้แก่สาธารณชนในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ ผ่านระบบการศึกษาทั้งในและนอกระบบ

กลยุทธ์ : ๒.๑ ผนวกและสอดแทรกเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในระบบการศึกษา
๒.๒ สร้างแรงจูงใจในทางบวกให้แก่สถาบันการศึกษา และบุคลากรด้านการศึกษา ที่มีการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
๒.๓ สอดแทรกความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักแก่สาธารณชนในเรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ

กลยุทธ์ : ๓.๑ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่สาธารณชนทุกระดับในคุณค่าและ ความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ
๓.๒ เสริมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์และร่วมดูแลรักษา ความหลากหลายทางชีวภาพแก่สาธารณชน
๓.๓ เสริมสร้างแรงจูงใจทางบวกให้แก่หน่วยงานและบุคลากรที่มีการดำเนินงาน ด้านการอนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

๔.๒ ข้อกฎหมาย...

๔.๒ ข้อกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ให้อำนาจส่วนราชการดำเนินการ

๔.๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๖๖-๖๗ กล่าวถึงสิทธิของชุมชนในการมีส่วนร่วมกับภาครัฐหรือชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรา ๘๕ (๔) จัดให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมในการสงวนบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล

๔.๒.๒ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตราที่ ๗ และ ๘ (๑) ซึ่งมีการกล่าวถึงการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดให้องค์เอกชนต่างๆ อาจได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากทางราชการในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างจิตสำนึกของสาธารณชน ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๔.๒.๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตราที่ ๓๓ (๒) ได้เน้นในเรื่องของการศึกษาว่า ควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

๔.๒.๔ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ กำหนดให้คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาตินำเสนอแนวทางและนโยบาย มาตรการและแผนงานในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งประสานประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในส่วนที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว

๔.๒.๕ แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ ซึ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาคนและสังคมให้มีสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม และมีกลไกในการขับเคลื่อนภาคส่วนต่างให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

-ไม่มี-

๖. ผลกระทบ

๖.๑ ผลกระทบต่อนโยบายรัฐบาล

แนวทางการดำเนินงานด้านการสื่อสารฯ จะสนับสนุนและสอดคล้องกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีข้อ ๕ นโยบายที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในข้อ ๕.๕ ส่งเสริมและสร้างความตระหนักและจิตสำนึกทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การดำเนินกิจกรรมและการปรับปรุงพฤติกรรมการผลิตและบริโภคสินค้า

และการ...

และการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง สนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญแก่ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและองค์กรภาครัฐ
เอกชน อันจะนำมาซึ่งการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖.๒ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือเฉพาะถิ่น

แนวทางการดำเนินงานด้านการสื่อสารฯ จะเป็นประโยชน์ในด้านการสร้างความรู้
ความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ
ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพโดยตรง
รวมทั้งเป็นการสร้างความภาคภูมิใจและความห่วงแหนต่อทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ
ในพื้นที่ อันจะนำมาซึ่งความคิดริเริ่มในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน สร้างเข้มแข็งให้กับชุมชน เกิดเป็นรายได้ของครอบครัว
และชุมชน รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

๖.๓ ผลกระทบด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการดำเนินงานด้านการสื่อสารฯ เป็นการดำเนินงานที่ต้องอาศัย
ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้ง ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป โดยเฉพาะ
การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีที่สำคัญในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนผ่านการประชาสัมพันธ์ การให้การศึกษา และการจัดกิจกรรมต่างๆ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

งบประมาณแผ่นดินสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ ได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานในเบื้องต้นเพื่อทราบแล้ว

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	เห็นชอบ/อนุมัติ	ไม่เห็นชอบ	ไม่แจ้งผล	สาระสำคัญโดยย่อ
๘.๑ คณะอนุกรรมการอนุสัญญา ว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพ โดยมีปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเป็นประธาน อนุกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากหน่วยงาน ภาครัฐ และองค์กรเอกชน ที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ และผู้แทนสำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเป็นอนุกรรมการ และเลขานุการ	✓	○	○	คณะอนุกรรมการอนุสัญญา ว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๕ มีมติ เห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และ การเสริมสร้างความ ตระหนักแก่สาธารณชน เรื่องความหลากหลาย ทางชีวภาพเพื่อตอบสนอง ต่อทศวรรษแห่งความ หลากหลายทางชีวภาพ

๘.๒ คณะกรรมการอนุรักษ
และใช้ประโยชน์ความหลากหลาย
ทางชีวภาพแห่งชาติ(กอช.)
โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเป็นรอง
ประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
ปลัดกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ เป็นรองประธาน
กรรมการคนที่สอง ผู้ทรงคุณวุฒิ
และผู้แทนหน่วยงานราชการ
ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ
และเลขาธิการสำนักงาน
นโยบายและแผนทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป็นกรรมการและเลขานุการ

✓

○

○

ขององค์การสหประชาชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓
โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ
ปรับปรุงแก้ไข (ร่าง)
แนวทางฯ ตามความเห็น
ของที่ประชุมและนำเสนอ
คณะกรรมการอนุรักษ
และใช้ประโยชน์ความ
หลากหลายทางชีวภาพ
แห่งชาติเพื่อพิจารณา
ต่อไป

คณะกรรมการอนุรักษ
และใช้ประโยชน์ความ
หลากหลายทางชีวภาพ
แห่งชาติ ในการประชุม
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕เมื่อวันที่
๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ มีมติ
เห็นชอบในหลักการต่อ
(ร่าง)แนวทางการดำเนินงาน
ด้านการติดต่อสื่อสาร
การให้การศึกษา และ
การเสริมสร้างความ
ตระหนักแก่สาธารณชน
เรื่องความหลากหลาย
ทางชีวภาพเพื่อตอบสนอง
ต่อทศวรรษแห่งความ
หลากหลายทางชีวภาพ
ขององค์การสหประชาชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓
โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ
ปรับปรุงและแก้ไข (ร่าง)
แนวทางฯ ตามความเห็น
ของคณะกรรมการฯและ
นำเสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อพิจารณาต่อไป

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ และวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ กำหนดให้คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ นำเสนอแนวทางและนโยบาย มาตรการและแผนงานในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้ง ประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในส่วนที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นควรเสนอ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อตอบสนองต่อทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑๐.๑ เห็นชอบแนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสาร การให้การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อตอบสนองต่อทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓

๑๐.๒ มอบหมายให้ส่วนราชการ สถาบันการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกำหนดนโยบาย แผนงาน กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางด้านการติดต่อสื่อสารฯ

๑๐.๓ ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมให้แก่หน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานด้านการติดต่อสื่อสารฯ

๑๐.๔ ขอความร่วมมือภาคธุรกิจผสานแนวทางการดำเนินงานด้านการสื่อสารฯ เข้าสู่นโยบาย แผนการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social responsibility -CSR)

๑๐.๕ ขอความร่วมมือองค์กรพัฒนาเอกชนในการให้การสนับสนุน ถ่ายทอดและเผยแพร่การดำเนินงานตามแนวทางด้านการสื่อสารฯ ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๖๔

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๖๓๘